

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/ફર્ટ અપીલ નં. ૧૭૨૮/૨૦૨૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય સુશ્રી ન્યાયમૂર્તિ સંગીતા કે. વિશેન

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી મૂળચંદ ત્યાગી

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના

=====

સહરભાઈ લક્ષ્મીભાઈ રબારી

વિરુદ્ધ

ઠાકોર નારણજી સવધનજી અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

શ્રી કુંજલ ડી. પંડ્યા (૨૨૫૯), અપીલકર્તા નં. ૧ તરફે વકીલ
શ્રી મિહિર એચ. જોશી, વરિષ્ઠ વકીલ સાથે શ્રી ધ્રુવિલ જી. મર્યન્ટ (૯૦૦૪), શ્રી
ઈસા હકીમ અને હાતિમ તિમવાલા ગાંધી લો એસોસિએટ્સ તરફે, પ્રતિવાદી નં. ૮
તરફે

=====

કોરમ: માનનીય સુશ્રી ન્યાયમૂર્તિ સંગીતા કે. વિશેન

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી મૂળચંદ ત્યાગી

તારીખ : ૧૨/૦૬/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય સુશ્રી ન્યાયમૂર્તિ સંગીતા કે. વિશેન મારફતે)

૧. શીર્ષકવાળી અપીલ ગાંધીનગરના વિદ્વાન ચીફ સિનિયર સિવિલ જજ
દ્વારા સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૨/૨૦૨૫ (જે હવે પછી 'પ્રશ્નવાળા દાવા' તરીકે
ઉલ્લેખિત છે) માં પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૧૭.૦૪.૨૦૨૫ ના ચુકાદા સામે
કરવામાં આવી છે, કે જેના દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૮ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી
કોડ ઓફ સિવિલ પ્રોસિજર, ૧૯૦૮ (જે હવે પછી 'કોડ' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ના
ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ ની અરજી મંજૂર કરવામાં આવી છે અને વાદપત્ર નામંજૂર
કરવામાં આવ્યું છે. સરળતા ખાતર, પક્ષકારોનો દાવામાં તેમના મૂળ દરજ્જા મુજબ
ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

૨. ટૂંકી હકીકતો આ મુજબ જણાવવામાં આવી છે: વાદીનો એવો દાવો છે
કે જૂના મહેસૂલી સર્વે નં. ૭૬ અને નવા મહેસૂલી સર્વે નં. ૯૪/૨ વાળી જમીન (જે

હવે પછી 'દાવાવાળી જમીન' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ના સંબંધમાં તારીખ ૧૦.૦૨.૨૦૧૦ ના રોજ બાનાખત કરવામાં આવ્યું હતું. સદર બાનાખત બિનનોંધાયેલ છે અને તે કથિત રીતે પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા વાદીની તરફેણમાં કરવામાં આવ્યું હતું. સદર બાનાખતમાં રૂ. ૪૦,૨૬,૬૫૦/- નો વેચાણ અવેજ નક્કી કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાંથી વાદી દ્વારા રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦/- ચૂકવવામાં આવ્યા હોવાનું જણાવવામાં આવ્યું છે. ત્યારબાદ, પ્રતિવાદી નં. ૧ એ પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ની તરફેણમાં તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કર્યો હતો. ત્યારબાદ, પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ એ તારીખ ૧૭.૧૦.૨૦૨૩ ના રોજ પ્રતિવાદી નં. ૮ ની તરફેણમાં રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કર્યો હતો, જેમણે બદલામાં પ્રતિવાદી નં. ૮ ની તરફેણમાં રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કર્યો હતો. વાદીએ તેથી, તારીખ ૧૦.૦૨.૨૦૧૦ ના બાનાખતનું વિશિષ્ટ પાલન મેળવવા અને તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૧૦ તથા ૧૭.૧૦.૨૦૨૩ ના વેચાણ દસ્તાવેજો કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવા માટે પ્રશ્નવાળો દાવો દાખલ કર્યો હતો.

૩. અપીલકર્તા-વાદી તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી કુંજલ ડી. પંડ્યાએ રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે માત્ર ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ વાદપત્ર નામંજૂર કરીને ભૂલ કરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વિશિષ્ટ પાલનની માંગણી ઉપરાંત, વાદીએ નુકસાની અને વળતરનો દાવો પણ કર્યો છે, સાથે સાથે પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ની તરફેણમાં વર્ષ ૨૦૧૦ ના વેચાણ દસ્તાવેજને અને

ત્યારબાદ પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૮ ની તરફેણમાં વર્ષ ૨૦૨૩ ના વેચાણ દસ્તાવેજને પડકારવાની વધુ દાદ પણ માંગી છે, જેમણે બદલામાં પ્રતિવાદી નં. ૯ ની તરફેણમાં રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપ્યો છે. જ્યારે બહુવિધ દાદ હોય, ત્યારે વિદ્વાન ન્યાયાધીશ વાદપત્ર નામ જૂર કરવામાં સાચા ન હતા. વધુમાં, વાદીએ કાયમી મનાઈહુકમની રાહત માટે પણ અરજ કરી છે અને તેથી, વાદપત્ર નામંજૂર થવું જોઈતું ન હતું.

૩.૧. આગળ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે દાવાનો નિર્ણય કરતી વખતે માત્ર લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૬૩ (જે હવે પછી '૧૯૬૩ નો અધિનિયમ' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ના અનુચ્છેદ ૫૪ ની જોગવાઈઓને પસંદગીપૂર્વક લાગુ કરીને ભૂલ કરી છે. વાસ્તવમાં, માંગેલી દાદને ધ્યાનમાં લેતાં, અનુચ્છેદ ૫૪ ઉપરાંત, અનુચ્છેદ ૫૮ અને ૫૯ લાગુ થવા જોઈતા હતા. વિદ્વાન ન્યાયાધીશે હુકમ પસાર કરતી વખતે માત્ર અનુચ્છેદ ૫૪ ની જોગવાઈઓ પર જ ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું છે. જો કે બાનાખતમાં દર્શાવેલ સમયગાળો બાર મહિનાનો હતો, પરંતુ આગળની શરત નં. ૩ મુજબ મૂળ માલિકે ટાઈટલ કિલચરન્સ સર્ટિફિકેટ અને બિનખેતી (એન.એ.) પરવાનગી મેળવવાની જરૂર હતી અને જ્યાં સુધી ટાઈટલ કિલચરન્સ સર્ટિફિકેટ અને એન.એ. પરવાનગી ન મળે ત્યાં સુધી બાનાખતમાં આપોઆપ મુદત લંબાવવાની કલ્પના કરવામાં આવી હતી. પ્રતિવાદી નં. ૮ એ કલેક્ટર અને જિલ્લા મેજિસ્ટ્રેટની કચેરી દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે તેમ માત્ર તારીખ ૦૬.૦૮.૨૦૨૪ ના રોજ એન.એ.

પરવાનગી મેળવી છે અને તેથી, મુદત માત્ર તારીખ ૦૬.૦૮.૨૦૨૪ થી ૪ શરૂ થશે અને વર્ષ ૨૦૨૫ માં દાખલ થયેલો દાવો મુદતની અંદર છે. તેથી, વિજ્ઞાન ન્યાયાધીશો મુદતના મુદ્દાને ધ્યાનમાં લેતી વખતે અનુચ્છેદ ૫૪ ની જોગવાઈઓ લાગુ કરીને મુદતવીતીના આધારે વાદપત્ર નામંજૂર કરવું જોઈતું ન હતું.

૩.૨. આગળ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સ્પષ્ટ ઇનકારના અભાવમાં, કેસ અનુચ્છેદ ૫૪ ના પછીના ભાગ હેઠળ આવરી લેવામાં આવશે, પહેલા ભાગ હેઠળ નહીં. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વિજ્ઞાન ન્યાયાધીશ એવું અવલોકન કરવામાં સાચા ન હતા કે ઇનકાર વર્ષ ૨૦૧૦ માં થયો હતો અને આવું અવલોકન પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા વાદી અને પ્રતિવાદી નં. ૨ વિરુદ્ધ દાખલ કરવામાં આવેલા સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૮૪/૨૦૧૦ (જે હવે પછી '૨૦૧૦ નો અગાઉનો દાવો' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ના સંદર્ભમાં કરવામાં આવ્યું હતું. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સ્થાવર મિલકતના વ્યવહારના સંદર્ભમાં સમય એ કરારનું મુખ્ય તત્વ હોઈ શકે નહીં.

૩.૩. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ કોર્ટ દ્વારા ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૨૬૦૬/૨૦૨૪ માં રવિન્દ્ર મુરલીધર ભાંભરે વિ. ચંપાબેન તે અંબારામભાઈની વિધવા અને અન્ય ના કેસમાં આપોઆપ મુદત લંબાવવાની કલમ કાયદેસરની કલમ નથી તે સિદ્ધાંતના સંદર્ભમાં વિજ્ઞાન ન્યાયાધીશ દ્વારા સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વિજ્ઞાન વકીલને કોઈ તક આપવામાં આવી ન હતી. જો તે આપવામાં આવી હોત, તો વિજ્ઞાન

વકીલે સદર ચુકાદા અંગે રજૂઆત કરી હોત. વિદ્વાન ન્યાયાધીશ એવું અવલોકન કરવામાં પણ સાચા ન હતા કે વાદી તરફથી દુષ્ટ મનસૂબો હતો કારણ કે વાદીએ પ્રશ્નવાળા દાવાના રેકૉર્ડ પર ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવાનો ચુકાદો રજૂ કર્યો ન હતો. ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવાના વાદપત્રની નકલ પ્રશ્નવાળા દાવાનો ભાગ બની રહી હતી અને તેથી, એવું સૂચન કરવું કે ત્યાં દુષ્ટ મનસૂબો હતો, તે પણ વિદ્વાન ન્યાયાધીશ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલો ખોટો અભિગમ હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ ની અરજી સ્વીકારવી અને દાવો ત્રાસદાયક તથા કાયદાની પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ હોવાના આધારે વાદપત્ર નામંજૂર કરવું તે અયોગ્ય હતું.

જ. બીજી તરફ, કેવીએટ પર રહેલા પ્રતિવાદી નં. ૮ તરફે ગાંધી લો એસોસિએટ્સના વિદ્વાન વકીલો શ્રી ધ્રુવિલ જી. મર્યન્ટ, ઇસા હકીમ અને હાતિમ તિમવાલા દ્વારા સહાયિત વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મિહિર એચ. જોશીએ રજૂઆત કરી હતી કે દાવો પોતે જ કાયદાની પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ છે અને અનુકરણીય ખર્ચ લાદીને તેને નામંજૂર કરવાને પાત્ર છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વર્ષ ૨૦૧૦ માં, પ્રતિવાદી નં. ૧ અને ૩ થી ૬ દ્વારા ૨૦૧૦ નો અગાઉનો દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું હતું કે વાદી તેમનાથી અજાણ છે. ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવામાં પ્રતિવાદી નં. ૧ એ દાવો કર્યો હતો કે તેમની દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ની તરફેણમાં તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ પહેલેથી જ વેચાણ દસ્તાવેજ કરવામાં આવ્યો છે અને

તેઓને પ્રશ્નવાળી જમીનના માલિક જાહેર કરવામાં આવે તેવી જાહેરાત માંગી હતી. પાવર ઓફ એટર્ની કરી આપવાના દાવા સામે પણ શંકા વ્યક્ત કરવામાં આવી હતી કારણ કે પાવર ઓફ એટર્ની કપટપૂર્ણ રીતે કરવામાં આવી હતી જેના માટે ફોજદારી ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી. નોટરીના રજિસ્ટરમાં વધારાનો નંબર ઉમેરીને એન્ટ્રી કરવામાં આવી હતી, જે અન્યથા ક્રમમાં ન હતી. પ્રતિવાદી નં. ૨, વાદીઓ અને સંડોવાયેલા અન્ય લોકો સામે ફરિયાદ નોંધાઈ હતી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વર્ષ ૨૦૧૭ માં દાવામાં હુકમનામું કરવામાં આવ્યું હતું અને તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૧૦ ના રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજના આધારે પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ને પ્રશ્નવાળી જમીનના માલિક જાહેર કરવામાં આવ્યા છે. જ્યારે વાદી દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૧ ના પાવર ઓફ એટર્ની તરીકે પ્રતિવાદી નં. ૨ ની તરફેણમાં તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૦/૦૪.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ કરવામાં આવેલો વેચાણ દસ્તાવેજ કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવામાં આવ્યો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાદીએ પ્રશ્નવાળા દાવામાં ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવાના ચુકાદા અને હુકમનામાને જાણીજોઈને છુપાવ્યો છે.

૪.૧. વાદપત્રનો સંદર્ભ આપતાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાદીની બહુવિધ કબૂલાતો છે. વાદીનો પોતાનો જ એવો કેસ છે કે વાદીના અધિકારોને રદબાતલ કરવાના હેતુથી જ વર્ષ ૨૦૧૦ માં વેચાણ દસ્તાવેજ કરવામાં આવ્યો હતો, જે સીધી કબૂલાત છે. તેથી, દાવો પંદર વર્ષની સંપૂર્ણ શાંતિ પછી સ્પષ્ટપણે દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે

વાદપત્રમાં અને વધુ ખાસ કરીને પેરા ૧૪ થી ૧૬ માં કરાયેલા કથનો વાંચતાં, પ્રતિવાદી નં. ૧ તરફથી ઇનકાર સ્વયં સ્પષ્ટ છે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાદીનું આચરણ અવિશ્વસનીય અને અસ્વીકાર્ય છે, કારણ કે વાદીએ વાદપત્રમાં પોતાને ત્રીજી વ્યક્તિ તરીકે દર્શાવ્યા છે જ્યારે હકીકતમાં તેઓ પોતે પાવર ઓફ એટર્ની ધારક હતા અને પાવર ઓફ એટર્નીનો દુરુપયોગ કરીને પ્રતિવાદી નં. ૨ ની તરફેણમાં તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૦/૦૪.૦૩.૨૦૧૦ નો વેચાણ દસ્તાવેજ કર્યો હતો. વાદપત્રમાં કરવામાં આવેલા કથનો વાંચતાં, એવી છાપ ઊભી કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે કે જાણે વાદીએ નહીં પરંતુ કોઈ ત્રીજી વ્યક્તિએ પ્રતિવાદી નં. ૨ ની તરફેણમાં વેચાણ દસ્તાવેજ કર્યો હોય. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાદી તરફનું આવું આચરણ કાયદાની અને અદાલતની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગ સિવાય બીજું કંઈ નથી.

જ.ર. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશ દાદ અંગે ખૂબ જ સભાન હતા અને તેમણે યોગ્ય રીતે અવલોકન કર્યું છે કે વાદીની પાયાની દાદ વિશિષ્ટ પાલનની માંગણી છે અને તે રીતે અનુરૂપે પ૪ ની જોગવાઈ લાગુ કરવામાં આવી હતી. આગળ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે જ્યારે વર્ષ ૨૦૧૦ માં દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો ત્યારે જ કરારનું પાલન કરવાનો ઇનકાર સ્પષ્ટ થઈ ગયો હતો, ત્યારબાદ ફરિયાદ વગેરે થઈ હતી. પાંચ જેટલા પ્રસંગોએ ઇનકાર થયો હતો; પ્રથમ, જ્યારે પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ની તરફેણમાં તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ વેચાણ દસ્તાવેજ

કરવામાં આવ્યો; બીજું, જ્યારે તારીખ ૦૮.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ વાદી અને પ્રતિવાદી નં. ૨ અને અન્ય લોકો સામે પોલીસ ફરિયાદ નોંધાઈ; ત્રીજું, જ્યારે તારીખ ૨૧.૦૮.૨૦૧૦ ના રોજ કાચી નોંધ નં. ૭૩૫૦ રદ કરવામાં આવી; ચોથું, વર્ષ ૨૦૧૦ માં અગાઉનો દાવો દાખલ કરવો; અને છેલ્લે, જ્યારે વર્ષ ૨૦૧૭ માં ચુકાદો પસાર થયો અને દાવો મંજૂર થયો તથા પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ને માલિક જાહેર કરવામાં આવ્યા. તેથી, અનુચ્છેદ ૫૪ યોગ્ય રીતે લાગુ કરવામાં આવ્યો છે અને દાવો મુદતવીતી ગણવામાં આવ્યો હતો. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અન્યથા પણ પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલો ૨૦૧૦ નો અગાઉનો દાવો વર્ષ ૨૦૧૭ માં મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો. જો વર્ષ ૨૦૧૦ માં નહીં, તો પણ વર્ષ ૨૦૧૭ માં ઈનકાર સ્પષ્ટ હતો અને વાદી તેના પરથી વાકેફ હતા.

૪.૩. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાદીએ જાણીજોઈને ચુકાદો છુપાવ્યો છે કારણ કે જો ચુકાદો રજૂ કરવામાં આવ્યો હોત, તો દાવો પ્રથમ દિવસે જ નામંજૂર થઈ ગયો હોત. જ્યારે કોઈ પક્ષકાર દ્વારા છેતરપિંડી આચરવામાં આવે છે, ત્યારે તે કોર્ટની પ્રક્રિયાનો ઘોર દુરુપયોગ છે. વાદીએ અદાલત સમક્ષ સાફ હાથો સાથે આવવું જોઈએ. છેતરપિંડી તમામ ન્યાયિક કાર્યવાહીને દૂષિત કરે છે. તેથી, વાદપત્ર નામંજૂર કરવાનો વિદ્વાન ન્યાયાધીશનો હુકમ યોગ્ય છે અને તેમાં કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી.

જ.જ. પોતાની દલીલોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે નીચે મુજબના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો હતો:

(૧) ટી. અરવિંદન્દ્રમ વિ. ટી.વી. સત્યપાલ, (૧૯૭૭) ૪ એસ.સી.સી. ૪૬૭

(૨) દાહિબેન વિ. અરવિંદભાઈ કલ્યાણજી ભાનુશાલી (ગજરા), (૨૦૨૦)

૭ એસ.સી.સી. ૩૬૬

(૩) સી.એસ. રામાસ્વામી વિ. વી.કે. સેંથિલ અને અન્ય, ૨૦૨૨

એસ.સી.સી. ઓનલાઈન એસ.સી. ૧૩૩૦

જ.પ. ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, એવી અરજ કરવામાં આવી હતી કે અપીલમાં કોઈ ગુણદોષ ન હોવાથી તેને અનુકરણીય ખર્ચ સાથે નામંજૂર કરવામાં આવે.

પ. બંને પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોની વિસ્તૃત રજૂઆતો સાંભળવામાં આવી અને રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીનું કાળજીપૂર્વક અવલોકન કરવામાં આવ્યું.

૬. વાદીનો કેસ એ છે કે તારીખ ૧૦.૦૨.૨૦૧૦ ના રોજ વાદી અને પ્રતિવાદી નં. ૧ વચ્ચે દાવાવાળી જમીન માટે બાનાખત કરવામાં આવ્યું હતું. શરત નં. ૩ મુજબ ટાઈટલ કિલચરન્સ સર્ટિફિકેટ અને એન.એ. પરવાનગી મેળવવાની હતી અને જ્યાં સુધી તે ન મળે ત્યાં સુધી મુદત આપોઆપ લંબાઈ

જવાની જોગવાઈ હતી. પ્રતિવાદી નં. ૮ એ તારીખ ૦૬.૦૮.૨૦૨૪ ના રોજ એન.એ. પરવાનગી મેળવી હોવાથી દાવો મુદતમાં છે. બીજી તરફ પ્રતિવાદી નં. ૮ એ ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ વાદપત્ર નામંજૂર કરવાની માંગણી કરી હતી કે દાવો ૧૯૬૩ ના અધિનિયમના અનુચ્છેદ ૫૪ હેઠળ ધોર મુદતવીતી છે, કારણ કે ૧૫ વર્ષની સંપૂર્ણ શાંતિ પછી વર્ષ ૨૦૨૫ માં દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. વધુમાં વાદીએ ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવામાં પસાર થયેલા તારીખ ૩૦.૧૨.૨૦૧૭ ના બંધનકર્તા ન્યાયિક હુકમને છુપાવ્યો છે કે જેના દ્વારા વાદી અને પ્રતિવાદી નં. ૨ ને દાવાવાળી જમીન પર અધિકારોનો દાવો કરવાથી સ્પષ્ટપણે રોકવામાં આવ્યા હતા. વિદ્વાન ન્યાયાધીશે આ અરજી સ્વીકારીને વાદપત્ર નામંજૂર કર્યું હતું.

૭. વિદ્વાન ન્યાયાધીશના ચુકાદા પર આવતાં પહેલાં, કેટલીક સંબંધિત તારીખો નોંધવી જરૂરી છે:

(૧) તારીખ ૧૦.૦૨.૨૦૧૦ ના રોજ, પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા વાદીની તરફેણમાં અમુક નિયમો અને શરતો પર કબજા વગરનું બિનનોંધાયેલ બાનાખત કરવામાં આવ્યું હોવાનો દાવો છે. મુદત બાર મહિનાની નક્કી કરવામાં આવી હતી જેમાં પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા ટાઈટલ ક્લિયરન્સ સર્ટિફિકેટ અને એન.એ. પરવાનગી મેળવવાની વધુ શરત હતી. રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦/- ની રકમ ચૂકવવાનો દાવો છે.

(૨) તારીખ ૧૦.૦૨.૨૦૧૦ ના રોજ પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા વાદીની તરફેણમાં પાવર ઓફ એટર્ની કથિત રીતે કરવામાં આવી હતી. રેકૉર્ડ પરથી જણાય છે કે પાવર ઓફ એટર્નીનો દુરુપયોગ કરીને, વાદીએ તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૦/૦૪.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ પ્રતિવાદી નં. ૨ ની તરફેણમાં રૂ. ૪૦,૨૬,૬૫૦/- ના અવેજ માટે રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કર્યો હતો.

(૩) તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ, પ્રતિવાદી નં. ૧ એ પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ની તરફેણમાં રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કર્યો હતો.

(૪) તારીખ ૦૮.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ, પ્રતિવાદી નં. ૧ એ તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૦/૦૪.૦૩.૨૦૧૦ ના પાવર ઓફ એટર્ની અને વેચાણ દસ્તાવેજમાં છેતરપિંડી અને બનાવટી દસ્તાવેજ બનાવવા બદલ (૧) જયરામભાઈ ગાંડાભાઈ - પ્રતિવાદી નં. ૨, (૨) સહરભાઈ લક્ષ્મીભાઈ રબારી - વાદી, (૩) ચેહરાજી શંભુજી ઠાકોર, (૪) મન્સૂરી રઉફભાઈ અબ્દુલ રહેમાન, (૫) સુશીલાબેન (બાનાખત અને પહોંચ નોટરાઈઝ કરનાર નોટરી) સામે પોલીસ ફરિયાદ નોંધાવી હતી. સદર પોલીસ ફરિયાદ તારીખ ૨૦.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ એફ.આઈ.આર. નં. ૫૭/૨૦૧૦ તરીકે નોંધાઈ હતી.

(૫) તારીખ ૨૩.૦૪.૨૦૧૦ ના રોજ, તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૦/૦૪.૦૩.૨૦૧૦ ના વેચાણ દસ્તાવેજની નોંધ કરતી

કાચી નોંધ નં. ૭૩૫૦ દાખલ કરવામાં આવી હતી.

(ડ) તારીખ ૨૧.૦૯.૨૦૧૦ ના રોજ, વાંધો રજૂ થતાં, વિદ્વાન મામલતદાર, કલોલે નોંધ નં. ૭૩૫૦ રદ કરવાનો હુકમ કર્યો હતો.

(ઞ) તારીખ ૨૪.૧૨.૨૦૧૦ ના રોજ, પ્રતિવાદી નં. ૧ અને પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ દ્વારા તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૦/૦૪.૦૩.૨૦૧૦ ના રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજને રદ કરવા અને તારીખ ૧૦.૦૨.૨૦૧૦ ની પાવર ઓફ એટર્ની રદ કરવા માટે વાદી અને પ્રતિવાદી નં. ૨ વિરુદ્ધ ૨૦૧૦ નો અગાઉનો દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો.

(ટ) તારીખ ૩૦.૧૨.૨૦૧૭ ના રોજ, ૨૦૧૦ નો અગાઉનો દાવો પ્રતિવાદી નં. ૧ અને પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ની તરફેણમાં મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો. પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ને પ્રશ્નવાળી જમીનના હકદાર અને કાયદેસરના માલિક જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા, સાથે એવી વધુ જાહેરાત કરવામાં આવી હતી કે વાદી પ્રશ્નવાળી જમીનમાં કોઈ અધિકારનો દાવો કરી શકે નહીં.

(ડ) તારીખ ૨૭.૦૨.૨૦૨૫ ના રોજ, વાદી દ્વારા અન્ય બાબતો સાથે વિશિષ્ટ પાલન અને તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૧૦ ના વેચાણ દસ્તાવેજને રદ કરવાની માંગણી કરતો પ્રશ્નવાળો દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો છે.

૮. આમ, ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવા તરફ વળવું, જેની નકલ વાદપત્ર સાથે રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી છે, તે સુસંગત રહેશે. નોંધનીય છે કે, જ્યારે વેચાણ દસ્તાવેજ નોંધણી માટે રજૂ કરવામાં આવ્યો ત્યારે તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૦/૦૪.૦૩.૨૦૧૦ ના રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજની હકીકત સામે આવી હતી, જેના કારણે પ્રતિવાદી નં. ૧ અને ૩ થી ૬ દ્વારા વાદી અને પ્રતિવાદી નં. ૨ સામે ૨૦૧૦ નો અગાઉનો દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. દાદ તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૦/૦૪.૦૩.૨૦૧૦ ના વેચાણ દસ્તાવેજને રદ કરવા અને માલિકીની જાહેરાત મેળવવા માટેની હતી. એવો બચાવ લેવામાં આવ્યો હતો કે પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ની તરફેણમાં તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૧૦ ના રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ નં. ૧૯૬૨ સિવાય પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા અન્ય કોઈ વેચાણ દસ્તાવેજ કરવામાં આવ્યો નથી. પ્રતિવાદી નં. ૧ નો ચોક્કસ કેસ હતો કે તેમણે કોઈ પાવર ઓફ એટર્ની કરી નથી કે કોઈની તરફેણમાં કોઈ સત્તા આપી નથી, તેમ છતાં પ્રતિવાદી નં. ૧ અને ૨ (એટલે કે પ્રશ્નવાળા દાવામાં વાદી અને પ્રતિવાદી નં. ૨), પાવર ઓફ એટર્નીનો દુરુપયોગ કરીને તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૦/૦૪.૦૩.૨૦૧૦ નો રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કર્યો હતો. વાદપત્રમાં વધુમાં એવું કથન કરવામાં આવ્યું હતું કે તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૦/૦૪.૦૩.૨૦૧૦ ના રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજના આધારે પ્રતિવાદી નં. ૨ એ મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં નોંધ નં. ૭૩૫૦ દાખલ કરાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો જેનો પ્રતિવાદી નં. ૧ અને ૩ થી ૬ દ્વારા વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો, જેના પરિણામે તકરારી કેસ નં. ૨૪૫/૨૦૧૦ થયો હતો.

વધુમાં એવું કથન કરવામાં આવ્યું હતું કે નોંધ નં. ૭૩૫૦ વિદ્વાન મામલતદાર દ્વારા રદ કરવામાં આવી હતી. વાદપત્રમાં વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે પાવર ઓફ એટર્ની બોગસ છે અને રજિસ્ટરમાં વિગતો દાખલ કરતી વખતે નોટરી દ્વારા કોઈ ગેરરીતિ આચરવામાં આવી હતી. એવું પણ જણાવવામાં આવ્યું હતું કે તારીખ ૧૦.૦૨.૨૦૧૦ ના રોજ વાદી - પ્રતિવાદી નં. ૧ તેમના પિતરાઈ ભાઈની અંતિમયાત્રામાં હાજરી આપી રહ્યા હતા. આ સાથે, વાદી દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૨ ની તરફેણમાં કરવામાં આવેલા તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૦/૦૪.૦૩.૨૦૧૦ ના વેચાણ દસ્તાવેજને પડકારતો દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. તે ઉપરાંત, પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ને પ્રશ્નવાળી જમીનના માલિક જાહેર કરવામાં આવે તેવી જાહેરાત પણ માંગવામાં આવી હતી, સાથે એવી વધુ જાહેરાત પણ માંગવામાં આવી હતી કે વાદી અને પ્રતિવાદી નં. ૨ પોતે અથવા તેમના એજન્ટ, નોકર અને પાવર ઓફ એટર્ની મારફતે પ્રશ્નવાળી જમીનમાં પ્રવેશ ન કરે અને પ્રતિવાદી નં. ૧ અને ૩ થી ૬ ના કબજામાં ખલેલ ન પહોંચાડે.

૯. તેથી, વાદી પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ની તરફેણમાં તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૧૦ ના રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજથી તેમજ ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવાના પરિણામથી સંપૂર્ણપણે વાકેફ હતા, જેનો નિર્ણય વિદ્વાન સિનિયર સિવિલ જજ દ્વારા તારીખ ૩૦.૧૨.૨૦૧૭ ના ચુકાદાથી લેવામાં આવ્યો હતો. હાલની કાર્યવાહી દરમિયાન, સદર ચુકાદાની નકલ રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી છે. જો કે વાદી ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવામાં પક્ષકાર હતા, તેમ છતાં તેમને શ્રેષ્ઠ

રીતે જાણીતા કારણોસર, તેમણે માત્ર વાદપત્રની નકલ જ પસંદગીપૂર્વક રજૂ કરી હતી, જ્યારે ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવામાં તેમની વિરુદ્ધ આપવામાં આવેલા તારીખ ૩૦.૧૨.૨૦૧૭ ના ચુકાદાને રેકૉર્ડ પર ન મૂકવાનું જાણીજોઈને પસંદ કર્યું હતું. ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવામાં દાવાને અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો અને પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ને પ્રશ્નવાળી જમીનના કાયદેસર અને હકદાર માલિક જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. વધુમાં, તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૦/૦૪.૦૩.૨૦૧૦ ના રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજને ગેરકાયદેસર અને અમાન્ય જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો. વાદી અને પ્રતિવાદી નં. ૨ ને સીધી રીતે અથવા તેમના એજન્ટો કે નોકરો મારફતે પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ના કબજામાં દખલ કરતા અટકાવતો કાયમી મનાઈદુકમ પણ આપવામાં આવ્યો હતો. વાદી પોતે દાવાની કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર રહ્યા હોવાથી વર્ષ ૨૦૧૦ માં દાવો દાખલ થયો હોવાની સંપૂર્ણ જાણકારી ધરાવતા હતા અને દાવો તેમની વિરુદ્ધ નક્કી થયો હોવાથી, વાદી માટે ચુકાદા સહિત તેના સંબંધિત દરેક પાસાંની વિગતવાર જાહેરાત કરવી અનિવાર્ય હતી; જો કે, હકીકતો છુપાવવી અથવા જાહેર ન કરવી, જે અન્યથા દાવાના મૂળ સુધી જાય છે, તે વાદીના દૂષિત ઈરાદાને સ્પષ્ટ કરે છે.

૧૦. ઉપરોક્ત બાબતોના સંદર્ભમાં, વિદ્વાન ન્યાયાધીશે ચુકાદામાં એવું અવલોકન કર્યું છે કે દાવો દાખલ કરવો એ વાદી તરફથી એક બદદાનતભરી યોજના/દુષ્ટ ઈરાદો (ઈવિલ ડિઝાઈન) છે તે શા માટે ખોટું નથી તેની તપાસ કરવા માટે હાલના વાદપત્રમાંની દલીલો/કથનો ધ્યાને લેવા અનિવાર્ય બને છે.

વાદપત્રના પેરાગ્રાફ ૧૩ માં વાદી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલું સંસ્કરણ, સ્થાનિક ભાષામાં અને મુક્ત અંગ્રેજી અનુવાદ નીચે મુજબ થશે: “વાદીનું એવું કહેવું છે કે પ્રતિવાદી નં. ૧ એ તારીખ ૦૮.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ કલોલ પોલીસ સ્ટેશનમાં ફરિયાદ નોંધાવી હતી જેમાં, (૧) જયરામભાઈ ગાંડાભાઈ, (૨) સહરભાઈ લલ્લુભાઈ રબારી, (૩) ચેહેરાજી શંભુજી ઠાકોર, (૪) મન્સૂરી રઉફભાઈ અબ્દુલ રહેમાન, (૫) સુશીલાબેન (નોટરી જેમણે બાનાખત અને પહોંચ નોટરાઈઝ કરી હતી) ને આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા હતા અને તેઓએ દસ્તાવેજમાં બનાવટ કરીને જમીન પચાવી પાડવાનો ગુનો કર્યો છે”. સદર ફરિયાદ તારીખ ૨૦.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ એફ.આઈ.આર. નં. ૫૭/૨૦૧૦ તરીકે નોંધાઈ છે. જોકે એફ.આઈ.આર. માં વાદી પોતે આરોપી તરીકે દર્શાવેલ છે, તેમ છતાં તેમાં માત્ર નામનો જ ઉલ્લેખ છે અને તેઓ સદર કાર્યવાહીમાં આરોપી છે તેવો કોઈ સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ નથી. તેવી જ રીતે, વાદપત્રના પેરાગ્રાફ ૧૪ માં, વાદી કેટલીક વિકૃતિ સાથે ઘટનાક્રમનું વર્ણન કરે છે. પેરાગ્રાફ ૧૪ એ પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ની તરફેણમાં વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવાનો ઉલ્લેખ કરે છે. રસપ્રદ બાબત એ છે કે, વાદીએ ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવા અંગેનો ઉલ્લેખ કરતી વખતે, ચતુરાઈપૂર્વક એવું જણાવવાનું ટાળ્યું છે કે તેઓ પોતે તેમાં પક્ષકાર હતા અને તેના બદલે ત્રીજા પુરુષ તરીકે પોતાનો સંદર્ભ આપે છે. વાદપત્રના પેરાગ્રાફ ૧૬ માં, વાદી ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવાના નિકાલનો સંદર્ભ આપે છે; જોકે, તારીખ ૩૧.૧૨.૨૦૧૭ ના ચુકાદાને રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવાનું જાણીજોઈને ટાળે છે. વાદીનું આવું આચરણ શુદ્ધબુદ્ધિના અભાવને દર્શાવે છે.

ઉપર ઉલ્લેખિત કથનો અને ખાસ કરીને પેરાગ્રાફ ૧૩ થી ૧૬ માં કરાયેલા કથનો, માત્ર મુદતના પ્રશ્નમાંથી છટકવા માટે જ ચતુરાઈભર્યું ડ્રાફ્ટિંગ સિવાય બીજું કંઈ નથી. નોંધનીય રીતે, વાદી ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવાની કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર હતા અને જ્યારે તેમની સામે બંધનકર્તા ચુકાદો અસ્તિત્વમાં હોય, ત્યારે વાદી હવે કંઈ રીતે અને કયા આધારે પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ની તરફેણમાં કરી આપવામાં આવેલા તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૧૦ ના વેચાણ દસ્તાવેજને પડકારવા માંગે છે તે સમજવું મુશ્કેલ છે, ખાસ કરીને જ્યારે પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ને વિવાદિત જમીનના કાયદેસરના માલિક જાહેર કરવામાં આવ્યા હોય અને આવો ન્યાયિક નિર્ણય પડકાર્યા વિનાનો અને બંધનકર્તા રહ્યો હોય.

૧૧. આગળ વધતાં, એ નોંધવું મહત્વપૂર્ણ છે કે વાદીએ દાવાના કારણનો સંદર્ભ આપતી વખતે, વર્ષ ૨૦૧૦ ના વેચાણ દસ્તાવેજ અને વર્ષ ૨૦૨૩ તથા ૨૦૨૪ ના ત્યારપછીના વેચાણ દસ્તાવેજોના અમલનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. એ નોંધવું મહત્વપૂર્ણ છે કે વાદી વર્ષ ૨૦૧૦ ના વેચાણ દસ્તાવેજના અમલથી વાકેફ હતા. તેથી, વાદીનો દાવો કરવાનો અધિકાર, જો કોઈ હોય તો, વર્ષ ૨૦૧૦ માં જ પ્રથમ ઉપસ્થિત થયો હતો. વાદી પોતે જ હતા, જેમણે કોઈ પગલાં ન લેવાનું પસંદ કર્યું, ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવા સામે લડવાની તો વાત જ દૂર રહી. ૨૦૧૦ નો અગાઉનો દાવો વર્ષ ૨૦૧૭ માં મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો અને ઉપર જણાવ્યા મુજબ, વાદીએ ન તો કોઈ પગલાં લીધાં કે ન તો ચુકાદાને પડકાર્યો.

વાદી હવે વર્ષ ૨૦૨૫ માં દાખલ કરાયેલા દાવા દ્વારા તારીખ

૧૦.૦૨.૨૦૧૦ ના બાનાખતના વિશિષ્ટ પાલનની માંગણી કરે છે. વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મિહિર એચ. જોશીએ યોગ્ય રીતે રજૂઆત કરી છે તેમ વાદી સમક્ષ ઘણા પ્રસંગોએ વારંવાર ઇનકારની સ્થિતિ ઊભી થઈ હતી, એટલે કે, (૧) પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ની તરફેણમાં તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૧૦ ના રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજો કરી આપવા, (૨) વાદી અને અન્ય લોકો સામે ફોજદારી ફરિયાદ દાખલ કરવી, (૩) હકપત્રક નોંધ નં. ૭૩૫૦ સામે વાંધો ઉઠાવવો અને ત્યારબાદ તે રદ થવી, (૪) અવેજ મળ્યાનો અને વાદી સાથે પ્રતિવાદી નં. ૧ નો કોઈ પરિચય હોવાનો ઇનકાર કરતો દાવો દાખલ કરવો, અને (૫) ૨૦૧૦ ના અગાઉના દાવામાં પસાર કરાયેલ તારીખ ૩૦.૧૨.૨૦૧૭ નો ચુકાદો જેમાં પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૬ ને માલિક જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. આ સમગ્ર સમય દરમિયાન, વાદીએ વર્ષ ૨૦૧૦ ના બાનાખતના વિશિષ્ટ પાલનનો ક્યારેય દાવો કર્યો ન હતો અને તારીખ ૩૦.૧૨.૨૦૧૭ ના બંધનકર્તા ચુકાદાને ધ્યાને લેતાં દાવો કરી શક્યા પણ ન હોત. આમ, જ્યારે પાયાની રાહત જ મુદતવીતી હોય, ત્યારે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે ૧૯૬૩ ના અધિનિયમના અનુચ્છેદ ૫૪ ની જોગવાઈઓ યોગ્ય રીતે લાગુ કરી અને વાદપત્ર નામંજૂર કર્યું.

૧૨. હવે એ સુસ્થાપિત છે કે કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ નો મૂળ ઉદ્દેશ્ય ન્યાયિક પ્રક્રિયાના દુરુપયોગને રોકવાનો છે. જો કોઈ દાવો રૂલ ૧૧(ડી) ની જોગવાઈઓ હેઠળ મુદતવીતી હોય, તો અદાલત વાદપત્ર નામંજૂર કરવા અને વાદીને અનાવશ્યક રીતે મુકદ્દમાને લંબાવવાની મંજૂરી ન આપવા બંધાયેલી છે.

આવા કિસ્સામાં, નકલી મુકદ્દમાનો અંત લાવવો જરૂરી બનશે, જેથી વધુ ન્યાયિક સમય વેડફાય નહીં. ટી. અરવિંદનંદમ વિ. ટી.વી. સત્યપાલ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું છે અને અવલોકન કર્યું છે કે જો વાદપત્રના અર્થપૂર્ણ - ઔપચારિક નહીં - વાંચન પરથી તે દાવો કરવાનો સ્પષ્ટ અધિકાર પ્રગટ ન કરતો હોવાના અર્થમાં પ્રત્યક્ષ રીતે ત્રાસદાયક અને ગુણદોષ વગરનો હોય, તો અદાલતે તેમાં દર્શાવેલ આધાર સંતોષાય છે તેની કાળજી રાખીને કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ પોતાની સત્તાનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ અને જો ચતુરાઈભર્યા ડ્રાફ્ટિંગથી દાવાના કારણનો આભાસ ઊભો થયો હોય, તો પ્રથમ સુનાવણીમાં જ તેને કળીમાંથી જ ડામી દેવો જોઈએ. સદર ચુકાદાનો સંબંધિત પેરા ૫ નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૫. વારંવાર અને નિર્લજ્જતાથી અદાલતની પ્રક્રિયાનો ઘોર દુરુપયોગ કરવા બદલ અરજદારને વખોડી કાઢવામાં અમને સહેજ પણ ખચકાટ નથી. હાઈકોર્ટના ચુકાદામાં જોવા મળેલા હકીકતોના નિવેદન પરથી, તે સંપૂર્ણપણે સ્પષ્ટ છે કે બેંગલોરની ફર્સ્ટ મુન્સિફ કોર્ટ સમક્ષ હાલમાં પેન્ડિંગ દાવો વાદપત્રો સ્વીકારવામાં કાયદાની દયાનો ઘોર દુરુપયોગ છે. વિદ્વાન મુન્સિફે યાદ રાખવું જોઈએ કે જો વાદપત્રના અર્થપૂર્ણ - ઔપચારિક નહીં - વાંચન પરથી તે દાવો કરવાનો સ્પષ્ટ અધિકાર જાહેર ન કરતો હોવાના અર્થમાં પ્રત્યક્ષ રીતે ત્રાસદાયક અને ગુણદોષ વિનાનો હોય, તો તેમણે સી.પી.સી. ના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ પોતાની સત્તાનો

ઉપયોગ કરવો જોઈએ અને તેમાં દર્શાવેલ આધાર સંતોષાય છે તેની કાળજી રાખવી જોઈએ. અને, જો ચતુરાઈભર્યા ડ્રાફ્ટિંગથી દાવાના કારણનો આભાસ ઊભો થયો હોય, તો સી.પી.સી. ના ઓર્ડર ૧૦ હેઠળ પક્ષકારની ઊંડાણપૂર્વક તપાસ કરીને પ્રથમ સુનાવણીમાં જ તેને કળીમાંથી ડામી દેવો જોઈએ. એક સક્રિય ન્યાયાધીશ એ બિનજવાબદાર મુકદ્દમાઓનો જવાબ છે. ટ્રાયલ કોર્ટે પ્રથમ સુનાવણીમાં જ પક્ષકારની તપાસ કરવાનો આગ્રહ રાખવો જોઈએ જેથી કરીને બોગસ મુકદ્દમાને પ્રારંભિક તબક્કે જ તોડી પાડી શકાય. પીનલ કોડ (પ્રકરણ ૧૧) પણ આવા માણસોનો સામનો કરવા માટે પૂરતો સક્ષમ છે અને તેમની સામે લાગુ થવો જ જોઈએ. આ કેસમાં, વિદ્વાન ન્યાયાધીશે પોતાના ભોગે અનુભવ્યું કે મહાત્મા ગાંધીની હત્યા પર જ્યોર્જ બર્નાર્ડ શોએ શું ટિપ્પણી કરી હતી: 'વધુ પડતા સારા બનવું જોખમી છે.'"

૧૬. તેવી જ રીતે, દાહિબેન વિ. અરવિંદભાઈ કલ્યાણજી ભાનુશાલી (ગજરા) (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ ની જોગવાઈઓ તેમજ ૧૯૬૩ ના અધિનિયમના અનુચ્છેદ ૫૮ અને ૫૯ નો વિચાર કર્યો છે. પેરા ૨૬ અને ૨૭ માં, નીચે મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું છે:

“૨૬. ૧૯૬૩ ના અધિનિયમના પરિશિષ્ટના અનુચ્છેદ ૫૮ અને ૫૯, જ્યાં જાહેરાત માંગવામાં આવી હોય, અથવા દસ્તાવેજ રદ કરવાની, અથવા કરાર રદ કરવાની માંગણી કરવામાં આવી હોય ત્યાં દાવો દાખલ

કરવા માટેની મુદત નિર્ધારિત કરે છે, જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

દાવાનું વર્ણન	મુદતનો સમયગાળો	જે સમયથી મુદત શરૂ થાય છે
પટ. અન્ય કોઈ જાહેરાત મેળવવા માટે.	ત્રણ વર્ષ	જ્યારે દાવો કરવાનો અધિકાર પ્રથમ વખત ઉપસ્થિત થાય.
પટ. કોઈ દસ્તાવેજ અથવા હુકમનામું રદ કરવા અથવા બાજુ પર મૂકવા માટે અથવા કરાર રદ કરવા માટે.	ત્રણ વર્ષ	જ્યારે વાદીને દસ્તાવેજ અથવા હુકમનામું રદ કરાવવા અથવા બાજુ પર મુકાવવા અથવા કરાર રદ કરાવવા હકદાર બનાવતી હકીકતોની પ્રથમ વખત જાણ થાય.

૧૯૬૩ ના અધિનિયમના અનુચ્છેદ ૫૮ અને ૫૯ હેઠળ નિર્ધારિત મુદતનો સમયગાળો ત્રણ વર્ષનો છે, જે દાવો કરવાનો અધિકાર પ્રથમ વખત ઉપસ્થિત થાય તે તારીખથી શરૂ થાય છે.

૨૭. ખત્રી હોટેલ્સ પ્રા. લિ. વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા માં આ કોર્ટે ઠરાવ્યું હતું કે 'સ્યુ' (દાવો) અને 'એક્સ' (ઉપસ્થિત થયો) શબ્દો વચ્ચે 'ફર્સ્ટ' (પ્રથમ) શબ્દનો ઉપયોગ દર્શાવે છે કે જો દાવો બહુવિધ કારણો પર આધારિત હોય, તો મુદતનો સમયગાળો તે તારીખથી શરૂ થશે જ્યારે દાવો કરવાનો અધિકાર પ્રથમ વખત ઉપસ્થિત થાય. એટલે કે, જો અધિકારનું ક્રમશઃ ઉલ્લંઘન થતું હોય, તો તે નવા દાવાના કારણને જન્મ આપશે નહીં, અને જો દાવો કરવાનો અધિકાર પ્રથમ વખત ઉપસ્થિત થયો તે તારીખથી ગણતરી કરતાં મુદત વીતી ગઈ હોય તો દાવો નામંજૂર થવાને પાત્ર બનશે.”

૧૭. પેરા ૨૭ માં, સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું છે કે 'દાવો' અને 'ઉપસ્થિત થયો' શબ્દો વચ્ચે 'પ્રથમ' શબ્દનો ઉપયોગ સૂચવે છે કે જો દાવો બહુવિધ કારણો પર આધારિત હોય, તો મુદતનો સમયગાળો તે તારીખથી શરૂ થશે જે તારીખે દાવો કરવાનો અધિકાર પ્રથમ વખત ઉપસ્થિત થયો હોય. આવા અધિકારના ક્રમશઃ ઉલ્લંઘનના કિસ્સામાં, કોઈ નવું દાવાનું કારણ ઊભું થશે નહીં, અને જો તે દાવો કરવાનો અધિકાર પ્રથમ વખત ઉપસ્થિત થયો તે તારીખથી ગણવામાં આવેલ મુદતની બહાર દાખલ કરવામાં આવ્યો હોય તો દાવો નામંજૂર થવાને પાત્ર રહેશે. પુનરાવર્તનના જોખમે પણ એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે, વાદીને દાવો કરવાનો અધિકાર પ્રથમ વખત વર્ષ ૨૦૧૦ માં ઉપસ્થિત થયો હતો જ્યારે ૨૦૧૦ નો અગાઉનો દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો અને તેનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો. વાદી આવી કાર્યવાહીની જાણકારી હોવા છતાં કોઈ પગલાં લેવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા. પરિણામે, હાલનો દાવો સ્પષ્ટપણે મુદતવીતી છે. તેથી, વિજ્ઞાન ન્યાયાધીશે અનુરુદ્ધે ૫૪ ની જોગવાઈઓને યોગ્ય રીતે ધ્યાને લીધી છે અને વાદી વિરુદ્ધ યોગ્ય તારણ કાઢ્યું છે. વધુમાં, વિજ્ઞાન ન્યાયાધીશે પેરા ૧૨ માં જણાવ્યા મુજબ સ્પષ્ટ ઇનકારના પ્રસંગોને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લીધા છે. વિજ્ઞાન ન્યાયાધીશે સ્પષ્ટપણે અવલોકન કર્યું છે કે એવા પ્રસંગો હતા, જે દર્શાવવા માટે પૂરતા હતા કે પ્રતિવાદી નં. ૧ તરફથી ઇનકાર થયો હતો. અનુરુદ્ધે ૫૪ ની જોગવાઈ સાથે ઉપરોક્ત નિર્વિવાદ હકીકતોની સરખામણી કરતાં, વિજ્ઞાન ન્યાયાધીશે યોગ્ય રીતે તારણ કાઢ્યું છે કે ૧૯૬૩ ના

અધિનિયમના અનુચ્છેદ ૫૪ ને સમગ્ર રીતે વાંચતાં, એટલે કે ભાગ ૧ અને ભાગ ૨, તો પણ દાવો મુદતવીતી છે.

૧૮. તારણ કાઢતી વખતે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે વાદીના આચરણને પણ ધ્યાનમાં લીધું છે, ખાસ કરીને ૨૦૧૦ નો અગાઉનો દાવો દાખલ કરવાની તેમજ તેના નિકાલની હકીકત. આ બાબતો વાદીની જાણમાં હોવા છતાં, વાદીએ દાવાની કાર્યવાહીમાં આપેલા ચુકાદાને રજૂ કર્યો નથી. તેથી, વિદ્વાન ન્યાયાધીશનો એવો અભિપ્રાય હતો કે વાદીએ મહત્વપૂર્ણ હકીકત છુપાવી હતી; તેમ છતાં, ચુકાદો રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવ્યો હોવાથી, તેને ધ્યાનમાં લઈ શકાય છે. સંજોગોની સમગ્રતાને તેમજ વિવિધ ચુકાદાઓમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે નિર્ધારિત કરેલા સિદ્ધાંતને ધ્યાનમાં રાખીને, વિદ્વાન ન્યાયાધીશે કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ ની અરજીને યોગ્ય રીતે મંજૂર કરી અને પરિણામે વાદપત્ર નામંજૂર કર્યું.

૧૯. ઉપરોક્ત ચર્ચાના સંદર્ભમાં, આ કોર્ટનો એવો અભિપ્રાય છે કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે અરજી સ્વીકારવામાં અને વાદપત્ર નામંજૂર કરવામાં કોઈ ભૂલ કરી નથી. તેથી, ફર્સ્ટ અપીલ ગુણદોષ રહિત છે અને તેને ધ્યાને લેવા યોગ્ય નથી. તેથી, શીર્ષકવાળી અપીલ પ્રવેશ તબક્કે જ નામંજૂર કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

(સંગીતા કે. વિશેન, ન્યાયમૂર્તિ)

(મૂળચંદ ત્યાગી, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====